

Aan : ██████████
Van : Stichting Wij(s) met wolven
Betreft : Visie Positiebepaling Nederland beschermde status wolf
Datum : 6 mei 2024

Geachte ██████████

Allereerst hartelijk dank voor de gelegenheid die ons geboden wordt om onze visie voor de positiebepaling van Nederland inzake de beschermde status van de wolf te mogen geven. Wij hebben hier zorgvuldig over nagedacht, onze achterban geraadpleegd en met het bestuur besproken op welke wijze wij zouden reageren.

Hieronder leest u onze visie, die wij geformuleerd hebben op basis van actuele gebeurtenissen in de praktijk en overige informatie die wij in de loop der tijd verzameld hebben. Onlangs hebben wij op Europees niveau de handen ineengeslagen met organisaties uit andere landen. Hieruit is de Verklaring van Aussee ontstaan, een document dat het fundament van onze visie is.

Visie Positiebepaling Nederland beschermde status wolf

Ten aanzien van het voorstel van de Europese Commissie om de internationale status van wolven te veranderen van “strikt beschermd” naar “beschermd” op basis van nieuwe gegevens over toegenomen populaties heeft Stichting Wij(s) met wolven de volgende visie:

Vanwege een groot aantal zorgwekkende factoren die het gevolg zijn van de aanwezigheid en groei van wolvenpopulaties in Nederland vinden wij het gerechtvaardigd om de status “strikt beschermd” te veranderen naar “beschermd”. Deze factoren zijn:

- De explosieve toename van het aantal wolvenslachtoffers onder de in Nederland gehouden landbouwhuisdieren;
- Het gegeven dat zowel in Drenthe, als op de Veluwe er sprake is van een significante toename in het aantal aanvallen op landbouwhuisdieren die beschermd werden middels een wolfwerend raster;
- Het feit dat wolven in Nederland steeds minder schuw zijn: het regent meldingen van wolven die zich zeer dicht bij volwassen mensen en kinderen begeven of die volwassen mensen en kinderen (en hun hond) achtervolgen;
- De impact die de aanwezigheid van wolven heeft op inwoners van wolvengebieden, zoals chronische stress rondom het beschermen van dieren, emotionele schade en verlies van

vrijheden en arbeids- en/of levensvreugde (bijvoorbeeld door noodgedwongen beëindiging van bedrijf of de vrijetijdsbesteding);

- Zorgen om bestaanszekerheid voor ondernemers in wolvegebieden, zoals schapenhouderijen die min of meer gedwongen moeten stoppen doordat de aanwezigheid van wolven niet te combineren is met de bedrijfsvoering of ondernemers in de toeristische sector die inkomstenverlies lijden doordat recreanten zich niet meer prettig voelen om activiteiten te ondernemen in wolvegebied;
- Het dierenwelzijn dat steeds meer in het gedrang komt. Terwijl er na tientallen jaren met positieve ontwikkelingen op dit gebied: o.a. dieren zoveel mogelijk naar buiten in de weide in groepsverband, veilige omheiningen met stroomlint dat breekt bij panieksituaties etc., nu een omgekeerde beweging te zien is doordat dieren steeds meer op stal staan (in de wintermaanden gemiddeld 16 uur per dag!) en dieren (vooral paarden en pony's) serieus risico lopen op fatale verwondingen door wolfwerend raster;
- Steeds meer schapenhouderijen die stoppen, wat een keten aan negatieve gevolgen heeft voor Nederland, onder andere:
 - Natuurbegrazing komt in gevaar, wat ten koste gaat van landschap en biodiversiteit in natuurgebieden: heidevelden zullen eerst vergrassen en daarna volgroeien met bomen;
 - Wisselbegrazing in de veehouderij zal minder plaatsvinden, wat leidt tot verminderde bodemstructuur (de hoefjes van schapen voorkomen verdichting van de bodem) en een verhoogde noodzaak voor het chemisch ontwormen van dieren (met resistentie tegen de werkzame stof in ontwormingsmiddelen tot gevolg);
 - De veiligheid van dijken komt in het gedrang, omdat begrazing door schapen de zedichtheid van de grasmat op dijken beter garandeert dan machinaal maaien;
 - Meer machinaal maaien met allerlei nadelige gevolgen voor milieu en weidevogels;
- De tegenstrijdigheid ten aanzien van het in het verleden ingezette natuurbeleid om te komen tot "natuurlijke liaisons" waardoor wild gemakkelijker kan migreren tussen de verschillende kleine en versnipperde natuurgebieden waar Nederland bekend om staat. Dit beleid stimuleert het "onthekken" van het landschap en de natuurgebieden. Door de komst van de wolf naar Nederland zijn er alleen maar meer hekken in het landschap bij gekomen. Waarbij geconstateerd kan worden dat andere (beschermde) dieren, zoals dassen, reeën en hazen ernstig belemmerd worden in hun vrijheid en regelmatig gewond of dood en verstrikt in een wolfwerende afrastering gevonden worden;
- De toenemende mate van polarisatie in de samenleving ten opzichte van de aanwezigheid van wolven. Voor- en tegenstanders uiten zich steeds explicieter en bedreigingen over en weer komen steeds vaker voor. Ook komt het steeds meer voor dat dierhouders die een aanval van een wolf hebben gehad of mensen die een angstige ervaring met een wolf hebben

gehad, door voorstanders van de wolf via social media publiekelijk aan de schandpaal worden genageld. Het aantal mensen dat zich hiervoor bij onze stichting stijgt snel. Velen durven er geen melding meer van te maken via de daarvoor bedoelde kanalen, omdat ze bang zijn voor bedreigingen vanuit de groep voorstanders van de wolf;

- Het risico dat mensen het recht in eigen hand gaan nemen ten aanzien van de ervaren overlast groeit. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan het vergiftigen van wolven of het op een andere manier doden van wolven.

Stichting Wij(s) met wolven heeft zich onlangs aangesloten bij een Europese alliantie, bestaande uit: Oostenrijk, Italië, Spanje, Zwitserland, Tsjechië, Beieren, Luxemburg, België en Nederland. Met Frankrijk wordt op dit moment het gesprek over aansluiting gevoerd. Binnen deze alliantie is vastgesteld dat bovenstaande factoren in alle aangesloten landen eveneens een rol spelen, al zijn er per land uiteraard wel accentverschuivingen waarneembaar. Tevens is vastgesteld dat Nederland in vergelijking met de andere landen een aantal opmerkelijke kenmerken heeft. Deze zijn:

- Nederland kent geen ongerepte natuurgebieden zonder bewoning en toerisme;
- De natuurgebieden in Nederland zijn in vergelijking met de andere landen erg klein en bovenal versnipperd, er is sprake van een cultuurlandschap wat vergelijkbaar is met de agglomeratie van New York;
- Nederland heeft een zeer hoge bevolkingsdichtheid, te weten 529 inwoners/km² (CBS, oktober 2023). Ter vergelijking: Oostenrijk 106, Zwitserland 212, Italië 196, Duitsland 233, Luxemburg 230;
- Nederland is voor wolven het eindpunt van het vaste land van Europa.

Vanwege bovenstaande kenmerken en dan met name het laatste zijn wij van mening dat de samenwerking met andere Europese landen van groot belang is. Nederland als eindpunt voor de wolven, is vergelijkbaar met de rivieren die vanuit het oosten en zuiden ons land binnen komen. Voor de rivieren worden door de landen waar de rivieren doorheen stromen gezamenlijke stroomgebiedbeheerplannen gemaakt. Voor de wolven is dat nog niet het geval.

In de huidige situatie van de Europese wolvenpopulatie is Nederland het afvoerputje voor de wolven. Ecologen noemen dit "mortality sink". Voeg daarbij het gegeven dat Nederland volledig uit cultuurlandschap (Randstad en agglomeratie) bestaat en de wolven geen ongerepte natuur te bieden heeft en het is volkomen logisch te verklaren waardoor de situatie in de wolvegebieden in Nederland steeds verder uit de hand aan het lopen is. Het staat voor ons dan ook buiten kijf dat de "strikt beschermde" status van de Europese wolf, die inmiddels ruim de gunstige staat van instandhouding bereikt heeft verlaagd moet worden naar de "beschermde" status. Dit zal Nederland de ruimte geven om een beheersplan te maken, waarbij wij willen benadrukken dat dat in samenwerking met in ieder geval onze buurlanden zou moeten gebeuren.

Stichting Wij(s) met wolven

www.wijsmetwolven.nl
info@wijsmetwolven.nl

Postadres:
Hoofdstraat 35
9414 AB Hooghalen

Onlangs heeft de voorzitter van onze stichting in Bad Aussee in Oostenrijk een Deklaration ondertekend, waarin beschreven staat op welke manier er volgens de onderschrijvende partijen omgegaan zou moeten worden met de Europese wolvenpopulatie. Samengevat gaat het om:

- Beheer van de populatie Europese wolven volgens gezamenlijke afspraken door de landsgrenzen heen;
- Criteria voor het bepalen van gebieden waar wolvenpopulaties de ruimte kunnen krijgen;
- Criteria voor het bepalen van gebieden waar voor wolven een nulstand moet gelden

Onze stichting staat volledig achter de inhoud van dit document en sturen het als bijlage mee, als fundamenteel onderdeel van ons advies.

Daarnaast in de bijlage twee door ons gepubliceerde essays, te weten “Wij(s) met wolven” en “(Over)leven met wolven” waarin de uitkomsten van enquêtes te vinden zijn, die gehouden zijn om in kaart te brengen welke zorgen er leven bij de Nederlandse bevolking en welke gevolgen dit heeft voor betrokken en overheden.

Wij vertrouwen er op u met ons advies van dienst geweest te zijn. Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid vragen te beantwoorden of een mondelinge toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur,

Annet Muller-ter Veen

Adviseur Stichting Wij(s) met wolven

Bijlages:

1. Ondertekende Deklaration von Aussee, april 2024 (origineel in Duits)
2. Verklaring van Aussee (Nederlandse vertaling)
3. Essay Wij(s) met wolven, september 2022
4. Essay (Over)leven met wolven, februari 2024

IBAN: NL 56 RBRB 8841 7217 82
ten gunste van:
Stichting Wij(s) met wolven
BIC: RBRB NL 21

KVK: 90639928